

1η ΙΟΥΛΙΟΥ 1913 - ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΜΕΡΑΣ

Μνήμες και μαρτυρίες από την απελευθέρωση της Δράμας

Την 1η Ιουλίου, η πόλη της Δράμας και η περιοχή, εν γένει, γιορτάζουν τα 97 χρόνια της απελευθέρωσής τους από τη διπλή κατοχή, Τούρκων και Βουλγάρων. Ύστερα από αιώνες δουλείας στους Τούρκους- 540 χρόνια, σύμφωνα με τη χρονολόγηση της κατάληψής της κατά τον Τούρκο περιηγητή Χανσί Χαλφά (Hadschi Chalfa) ή 529 κατά τον άλλο Τούρκο περιηγητή Εβλιά Τσελεμπή (Evlia Celebi)- και 8 μηνών και 8 ημερών στους Βουλγάρους, η Δράμα αναπνέει το "αγέρι" της Ελευθερίας. (Η κατάληψη της Δράμας έγινε από τον εξωμότη Γαζή Εβρενό Μήδη το 1834: Α. Βακαλόπουλος).

Μπορεί αυτή η διπλή δουλεία να έφερε πολλά δεινά στον ελληνικό πληθυσμό της Δράμας και της περιοχής της, αλλά αυτός, ούτε μια στιγμή δεν λησμόνησε τη μακραίωνη ιστορία του, ούτε και απεμπόλησε την ταυτότητά του.

Σε αυτό, βέβαια, συνετέλεσε η συμβολή, όχι μόνο των ίδιων των Ελλήνων, αλλά και η συμβολή των Εφοροδημογερόντων, των ηρωικών ταγών της Εκκλησίας και πολύ περισσότερο του τότε Μητροπολίτη Αγαθάγγελου, ο οποίος, πραγματικά, με αυταπάρανηση υπερασπίστηκε, με διάφορους τρόπους, το δοκιμαζόμενο ποιμνίο του.

Το χρονικό της ιστορικής ημέρας

Η έρευνα σε διάφορες πηγές για τα γεγονότα εκείνης της ιστορικής ημέρας (Γενικό Επιτελείο Στρατού/ Διεύθυνση Ιστορίας, Δημόσια Βιβλιοθήκη Δράμας, συγγραφέων, Γ.Χατζόπουλου, Β.Πασχαλίδη, Τ.Τσελεπιδή), κυρίως όμως στο Ημερολόγιο του Μητροπολίτη Αγαθάγγελου, "Οι δραματικά περιπέτεια της Δράμας μέχρι της απελευθερώσεως αυτής" (Εκδόσεις Πελασγός), αναδεικνύει σημαντικά σημεία, καθώς και τον ρόλο του Μητροπολίτη, του Ελληνικού Στρατού και των ιδίων των κατοίκων.

Να πώς αναφέρεται, με γλαφυρότητα, ο Μητροπολίτης Αγαθάγγελος, στο σημαντικό ημερολόγιό του, στην ιστορική εκείνη ημέρα, που σημαδεύει κυριολεκτικά την επικείμενη ελευθερία των Ελλήνων της περιοχής, αλλά και τη μεγάλη αλλαγή, που θα επακολουθούσε στη μετέπειτα ζωή τους:

"... Δευτέρα 1η Ιουλίου 1913. Βούλγαροι χωροφύλακες υποχρεώνουν μουσουλμάνους, Έλληνες και εβραίους να μανταλώσουν τα μαγαζιά τους και να κλειστούν στα σπίτια τους 'αν θέλουν τη ζωή τους'. Ύστερα φεύγουν

προς τον σιδηροδρομικό σταθμό της πόλης.

"Να προλάβουν, να σωθούν. Ο Ελληνικός στρατός προελαύνει ραγδαία και ενδέχεται να τους προλάβει. Οι Έλληνες στρατιωτικοί φοβούνται έκτροπα των Βουλγάρων. Και πράγματι. Δεν πρόφθασαν το Δοξάτο αλλά γλύτωσε, ίσως η Δράμα. "Το μεσημέρι ένας 14χρονος μαθητής, ο Γ.Δαβέλας, φέρνει μια πρώτη ευχάριστη είδηση στη Μητρόπολη. Είδε, λέει, κίνηση ενόπλων ελλήνων στρατιωτών στο δρόμο πίσω από τα νεκροταφεία. Την πληροφορία του νεαρού επιβεβαίωσε ένας 18χρονος φωνάζοντας. 'Σεβασμιώτατε ανοίξτε, ήρθαν οι έλληνες στρατιώτες!..'

Όμως όλοι είναι επιφυλακτικοί στις φήμες. Τώρα φτάνει ένας τρίτος 35χρονος καπνεργάτης. Η πόρτα της Μητρόπολης ανοίγει. 'Συνάντησα και αγκάλιασα τους έλληνες στρατιώτες', είπε στον Δεσπότη.

"Ο Αγαθάγγελος τώρα πια πείθεται. Παίρνει μαζί του δύο υπαλλήλους της Μητρόπολης, τον τελευταίο πληροφοριοδότη καπνεργάτη και βγαίνει για προϋπάντηση των απελευθερωτών.

"Έξω από την Δράμα συνάντησαν έναν έλληνα λοχία με πενήντα άνδρες που κατευθύνονταν στην πόλη. Η στιγμή είναι εξόχως συγκινητική. Ο Μητροπολίτης Δράμας Αγαθάγγελος ο Μάγνης αγκαλιάζει συγκινημένος τους έλληνες στρατιώτες. Εκείνοι σκύβουν με ευλάβεια και του φιλούν το χέρι.

Ο Μητροπολίτης έστειλε τον μικρό Γιώργο Χριστόπουλο να χτυπήσει χαρμόσυνα τις καμπάνες της Μητρόπολης. Πανηγύρια στους υπόδουλους. Ο κόσμος έβγαίνει χαρούμενος στους δρόμους, έκλαιγε, χειροκροτούσε, πανηγύριζε, έκανε σαν τρελός. Ήταν κάτι το φανταστικό. Γυναίκες και κοπέλες έραναν με άνθη τους στρα-

τιώτες, τους αγκάλιαζαν, τους φιλούσαν. Φώναζαν 'ζήτω η ελευθερία' και έκλαιγαν. Και μαζί τους έκλαιγαν και γελούσαν και ζητωκραύγαζαν και οι στρατιώτες πεζοί και ιππείς.

"Στη συνέχεια ο άξιος ιεράρχης πήρε μαζί του τον βούλγαρο αρχιμανδρίτη Κύριλλο, τους έλληνες και τούρκους προκοίτους και τον ισραηλινό ραβίνο και ακολουθούμενος από το πλήθος του κόσμου βγήκαν σε προϋπάντηση, πάνω στο ύψωμα της 'ταξιαρχίας', του διοικητή του 21η συντάγματος του Ελληνικού στρατού που κατευθύνονταν προς την Δράμα. Ήταν ένα τμήμα της 7ης Ελληνικής μεραρχίας υπό τον συνταγματάρχη πυροβολικού Κλεομένη Κλεομένου. Η Μεραρχία συγκροτήθηκε στη Λάρισα και διέθετε τρία συντάγματα πεζικού(19ο,20ο και 21ο), την Τρίτη Μοίρα του 3ου συντάγματος Πεδινού Πυροβολικού και μια μοίρα πολυβόλων.

"Ο στρατός έφθασε. Πάλι συγκίνηση, πάλι αγκαλιές, φιλιά και δάκρυα χαράς και ουρανομήκεις ζητωκραυγές λαού και στρατιωτών. Ο Αγαθάγγελος παραδίδει στον ανώτερο αξιωματικό Νικ. Μιχαλόπουλο το κλειδί της πόλης.

"Δευτέρα απόγευμα 1ης Ιουλίου 1913. Η πλατεία του Δημαρχείου και οι γύρω δρόμοι είναι κατάμεστοι από κάθε λογής κόσμο. Τούρκοι σαρικοφόροι, Έλληνες, Εβραίοι, δημοσιογράφοι και Ευρωπαίοι πολίτες διαπιστευμένοι στην πόλη μας και πρόσφυγες από άλλες περιοχές. Στον εξώστη της δημαρχίας ο Έλληνας Μητροπολίτης διαβάξει στα ελληνικά και τουρκικά, γεμάτος συγκίνηση, την προκήρυξη του νέου στρατιωτικού διοικητή της πόλης. Η Ελληνική πολιτεία εγγυάται την τιμή, την ζωή και την περιουσία όλων των εθνότητων που διαβιούν στην πόλη και το νομό. Οι νόμοι ι-

σχύουν το ίδιο ισότιμα για όλους τους κατοίκους και κανείς δεν έχει δικαίωμα να βλάψει τα αναφαίρετα ανθρώπινα δικαιώματα των συμπολιτών του.

"Και αμέσως, από τα λόγια, η ελληνική εξουσία έρχεται στην πράξη. Συγκροτείται, το ίδιο βράδυ, στο Δημαρχείο, ευρεία σύσκεψη από έλληνες, μουσουλμάνους και εβραίους. Προεδρεύει ο Μητροπολίτης Αγαθάγγελος. Δημιουργούνται επιτροπές με διάφορες δικαιοδοσίες οι οποίες αναλαμβάνουν την επομένη υπηρεσία. Προέχει ο ομαλός εφοδιασμός των κατοίκων με τρόφιμα και ψωμί. Επιτροπή συγκεντρώνει τα αδέσποτα ζώα, άλλη οργανώνει την υγειονομική περίθαλψη των δημοτών, κ.λ.π, συζητιέται και ο τρόπος αναδιοργάνωσης και ανασυγκρότησης της πόλης και της επαρχίας".

Τέλος, ο Μητροπολίτης Αγαθάγγελος θα σημειώσει στο ημερολόγιό του, με τον

πιο χαρακτηριστικό τρόπο, τα αισθήματα χαράς όλων των Ελλήνων για τη μεγάλη ημέρα της απελευθέρωσης της Δράμας:

"Δευτέρα 8 το βράδυ την 1η Ιουλίου 1913. Χαράς ευαγγέλια! Ελευθερία!...Ελευθερα εορτάζουμε από της 4ης απογευματινής στη Δράμα μας. Αναπνέουμε. Ζούμε!...Κινούμεθα!...Ο Ελληνικός στρατός, νικητής και τροπαιούχος, μπήκε στη Δράμα. Χαρά και αγαλλίαση! Χοροί, άσματα, ελευθερία!...

"Τρίτη 2 Ιουλίου 1913 και η Δράμα ξυπνάει ελεύθερη πια στην αγκαλιά του ελεύθερου Ελληνικού κράτους ύστερα από εξοντωτική δουλεία μισής χιλιετίας".

Για αυτό το γεγονός, άλλωστε, κάθε χρόνο, όπως και φέτος, η Δράμα και η περιοχή της τιμούν την ιστορική μνήμη, με εκδηλώσεις, παρουσία των κατοίκων και με το σχετικό μήνυμα του Δημάρχου της πόλης για την ιστορική επέτειο.

AMAZON PEST CONTROL

Απαλλαγείτε τώρα από:

- Κατσαρίδες
- Μερμύγκια
- Σφήκες
- Τερμίτες (άσπρα μερμύγκια)
- Αράχνες
- Μέλισσες
- Τρωκτικά

1 3 0 0 2 6 2 9 6 6

Τηλεφωνείστε για δωρεάν εκτίμηση

Ειδικρινής εξυπηρέτηση - υπευθυνότητα - αποτελέσματα

• ΜΙΧΑΛΗΣ ΛΑΡΔΗΣ Mob.: 0414 930 480

• ΤΑΣΟΣ ΛΑΚΗΣ Mob.: 0413 626 554